**ГИМНАЗИЯ С ПРЕПОДАВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ „ЙОАН ЕКЗАРХ“ – ВАРНА**
9010 Варна, кв. „Чайка“, п.к. 148; тел. +359 52 302376, veg_varna@5eg.org, http://5eg.org

**УТВЪРЖДАВАМ:**
**Емилия Владова**
**Директор на ГПЧЕ„Йоан Екзарх“**
**гр. Варна**

# ПЛАН
# НА УЧИЛИЩНАТА КОМИСИЯ ПО БДП
# ЗА УЧЕБНАТА 2026-2027г.

Планът за дейността на училищната комисия по безопасност на движението по пътищата е регламентиран със Системата за организация и управление на дейностите, свързани с възпитанието и обучение по безопасност на движението по пътищата (БДП) в системата на предучилищното и училищното образование, утвърдена със Заповед № РД 09 -156/27.01.2023 г. на министъра на образованието и науката, Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021-2030 г., както и Концепция за обучение по безопасност на движението по пътищата 2020 г., приета с Решение № 7 на МС 07.01.2021 г. и Секторната стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021-2030), утвърдена със Заповед № РД09-528 от 02.03.2021 г. на министъра на образованието и науката.

Планът представя в обобщен вид мерките за безопасност на движението по пътищата, обособени по стратегически цели и тематични направления, касаещи гимназиален учебен модул.

В плана целите и тематичните направления са разпределени по области на въздействие от националната политика по БДП, а мерките са съотнесени спрямо ефекта на въздействието им, индикатора и срока по мярката и източника на информация за докладване на изпълнението на мярката, дефинирани от определените в Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021-2030 г.

ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ:

- Събрание на комисията по БДП в ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ в началото на всяка учебна година
- Изготвяне на годишен план и графици за преподаване на темите(модули) по БДП, според изискването на МОН и непрекъснатото им актуализиране
- Планиране и подготвяне на теоретични и практически занимания(на открито) в рамките на учебната година в и извънкласна дейност

- Срещи-беседи и използване на интерактивни методи за обучение
- Презентации
- Увеличаване на броя и часовете по практически занимания и специфичен подход към зрелостниците и тези, които вече притежават свидетелства за управление на МПС
- Провеждане на кампания със зрелостниците „ Шофирай разумно“
- Активна и пасивна безопасност
- Задължително изучаване (при гимназиалния етап) на Протокола за разговор с телефон 112, както и правилния комплекс от стъпки при ситуация на ПТП
- Целево осъществяване на активен контакт и диалог с родителите, имащ за цел допълнително обучение, превенция и възпитателен модел на „личния пример“

При необходимост пряка комуникация и КООРДИНАЦИЯ между
ГДНП: Главна дирекция пътна полиция
УКБДП: Училищни комисии по безопасност на движението по пътищата
ОБКБДП: Общинска комисия по безопасност на движението по пътищата
ОКБДП: Областна комисия по БДП
СБА: Съюз на българските автомобилисти
БЧК: Български червен кръст

**ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ 1:УПРАВЛЕНИЕ, ОСНОВАНО НА ИНТЕГРИТЕТ**
**1.1 Цел: Прилагане на интегрирана система за планиране, изпълнение, отчитане, контрол и оценка на политика по БДП в единна стратегическа рамка**

| 1<br>№ | 2<br>Наименование на мярката | 3<br>Ефект на мярката | 4<br>Отговорник по мярката | 5<br>Индикатор и срок по мярката, докладвани на заседания на ДОККПБДП и в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП | 6<br>Източник на информацияза докладване на изпълнението на мярката |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Разработване на годишен план на | Гъвкавост и адаптивност на годишното | УКБДП | Срок: Септември 2026 г. | Класни ръководители |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | училищната комисия по БДП | изпълнение на политиката по БДП съгласно годишните приоритети и оперативни цели на националната политика по БДП, разработвани от ДАБДП и прилагани в съответното учебно заведение | | | |
| 2. | Планиране и финансово осигуряване на мерки по БДП в рамките на делигирания бюджет на училището (ако общата финансова рамка позволява) | Планово и финансово обезпечаване на мерките на училищно ниво. | Директор, Главен счетоводител | Предвиждане на устойчиво финансиране на мерките по БДП в годишните бюджетни разчети на институцията (ако общата финансова рамка позволява). Срок: постоянен | Финансов разчети на институциите, ако е предвидено в годишния бюджет |

**1.2 Цел: Осъществяване на ефективна комуникация и създаване на широка рамка на сътрудничество и съпричастност за различните аспекти от БДП**

| **1 №** | **2 Наименование на мярката** | **3 Ефект на мярката** | **4 Отговорник по мярката** | **5 Индикатор и срок по мярката, докладвани на заседания на ДОККПБДП и в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП** | **6 Източник на информацияза докладване на изпълнението на мярката** |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Прилагане на единна комуникационна стратегия по БДП | Консенсус и обединени усилия за ефективно изпълнение на политиката по БДПв училищната институцията, съобразно спецификатаи изискванията на ДАБДП | Директор, Преподаватели по БДП, Класни ръководители | Съвместни консенсусни решения. Срок: постоянен | Официална електронна страница на училището, Skolo.bg |

## ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ 2: СОЦИАЛНО ОТГОВОРНО ПОВЕДЕНИЕ: УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

**2.1 Цел:Превенция на рисковете за здравето и живота на децата при взаимодействието им с пътната система като участници в движението по пътищата**

| 1<br>№ | 2<br>Наименование на мярката | 3<br>Ефект на мярката | 4<br>Отговорник по мярката | 5<br>Индикатор и срок по мярката, докладвани на заседания на ДОККПБДП и в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП | 6<br>Източник на информацияза докладване на изпълнението на мярката |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Оптимизирано обучение на деца и ученици по БДП в системата на образованиетов единна концептуална рамка:<br>- осъвременяване на учебната документация по БДП въз основа на опита в Република България и водещите страни по отношение на БДП<br>- заделяне на допълнителни финансови (ако бюджета на институцията позволява), | Поставяне на темата във фокуса на обществен дебат. Подобрено управление на дейностите за възпитание и обучение на учениците по БДП | Директор, Преподаватели по БДП, Класни ръководители | Изпълнени мерки за подобряване обучението на ученици по БДП.<br>Срок: постоянен. | Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на Директора |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | технически и човешки ресурси за обезпечаване на обучението по БДП<br>- интегриране на темите по БДП в темите от учебното съдържание по общообразователните учебни предмети, едновременно с преподаването им като отделен предмет;<br>- прилагане на единни образователни стандарти по места;<br>- използване на учебни материали и подходи, адаптирани както към възрастта и зрелостта на учениците, така и към духа на времето;<br>- обучение с натрупване, при което всяко ниво на обучение надгражда предишното с цел приемственост и ефективен напредък;<br>- подпомагане на ръководствата на училищата и в частност преподавателите по БДП в прилагането на националната политика по обучение в областта на БДП;<br>- обезпечаване на училищата с годишни образователни | | | | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | планове за безопасна градска мобилност с участието на експерти от общините, ОДМВР, ПБЗН,ЦСМП, родители и др. при спазване на държавен образователен стандарт за приобщаващо образование;<br>- практическа насоченост на уроците - да се провеждат не само в класната стая, но също така да включват обучение и опит на практика - както в защитена среда, така и в реални условия, адаптирани към ролята, която имат в системата за движение, в т.ч. обучение по оказване на първа помощ за учениците в горните класове;<br>- осигуряване на механизъм за обратна връзка и оценка на ефективността от обучението по БДП; | | | | |
| 2 | Организиране и провеждане на извънкласни инициативи по БДП за | Подкрепа за творческите изяви на децата по темата за | Класни ръководители | Изпълнени извънкласни инициативи по БДП за деца | Докладвана от учителите информация – регулярно |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | деца и ученици в системата на образованието | БДП | | и ученици в системата на образованието. Срок: постоянен | за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП |
| 3 | Ограничаване на рисковете от ПТП при осъществяване на организиран превоз на деца, свързан с учебна и/или извънучебна дейност в системата на предучилищното и училищно образование | Усъвършенстване на контрола за безопасен превоз на ученици в пътните превозни средства | МОН, РУО, училище | Изпълнени мерки за ограничаване на рисковете от ПТП при осъществяване на организиран превоз на ученици Срок: постоянен | Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП |
| 4 | Провеждане на кампании на институциите в областта на БДП, насочени към ученици | Подготвени деца и ученици в областта на БДП. Повишаване на информираността за рисковите фактори, свързани с безопасността на движението по пътищата | МОН, РУО, училище | Изпълнени кампанийни инициативи в областта на БДП, насочени към ученици Срок: постоянен | Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП |
| 5 | Активизиране на дейността на училищните комисии в развитието на средата за обучение по БДП и прилежащата пътна инфраструктура и организация на движението в непосредствена близост до училището | Формиране на съзнателно и отговорно отношение към въпросите на личната безопасност и тази на околните, придобиване на основни допълнителни | Училищни комисии по БДП, РУО, ОДМВР | Дейност на училищната комисия по БДП Срок: постоянен | Отчет на комисията по БДП пред Директора |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | знания и умения за разпознаване и оценка на опасните ситуации и вредните фактори в околната среда и оказване на помощ в случай на опасност | | | |

**2.3 Цел: Повишаване на обществената чувствителност към темата за БДП**

| **1 №** | **2 Наименование на мярката** | **3 Ефект на мярката** | **4 Отговорник по мярката** | **5 Индикатор и срок по мярката, докладвани на заседания на ДОККПБДП и в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП** | **6 Източник на информацията докладване на изпълнението на мярката** |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Отбелязване на 29 юни – Деня на безопасността на движението по пътищата | Популяризиране на политиката за БДП | Директор, Преподаватели по БДП, Класни ръководители, Обществен съвет | Организирани и проведени мероприятия. Срок: ежегодно, 29 юни | Отчет на комисията по БДП пред Директора |
| 2 | Отбелязване на Европейската седмица на мобилността, | Популяризиране на политиката за БДП | Директор, Класни ръководители | Организирани и проведени мероприятия. Срок: ежегодно | Отчет на комисията по БДП пред Директора |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Международния ден за безопасност на движението по пътищата, Европейския ден без загинали на пътя/EDWARD, Световния ден за възпоменание на жертвите от пътнотранспортни произшествия и др | | | | |

## УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

## ПРОГРАМА
## ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
## ЗА УЧЕНИЦИ В VIII КЛАС

**I. Общо представяне на програма по безопасност на движението по пътищата**

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на ученика. Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по безопасността на движението по пътищата е формирането на определен начин на мислене и изграждането на транспортна култура на отделнаталичност, които да гарантират не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва живота и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да бъде активно-действено, а не пасивно-съзерцателно.
Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуативно-моделно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край.
Затова от обучаваните се изисква освен да учат и знаят преподавания материал, да умеят чрез разбиране и преценяване на пътните ситуации да прилагат научените знания. За доброто усвояване са необходими практически упражнения и симулации, както и анализиране на различни критични ситуации от практиката. Също така и прилагане на придобития положителен опит, получен от родителите и приятелите.
Обучението е насочено към формиране на три основни групи умения за учениците:
- умения за защита - на сензомоторно равнище;
- интелектуални умения - умения за анализ, сравнение, откриване на причинно-следствени връзки, базирани напознаването на правилата за движение по пътищата;
- практически умения - свързани с овладяването на реални и естествени действия с цел вземане на решения за адекватно поведение в пътната среда.

**II. Цели на възпитанието и обучението**

1.Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Познаване и разбиране на графични изображения и пътни знаци за движение извън населеното място, ж.п.прелези и маневри.
3. Познаване на основните правила на движението през отделните части на денонощието.
4. Определяне на конфликтни участъци в извън населеното място и съставяне на безопасни маршрути за движение.
5. Оценяване и анализиране на пътните ситуации в извън населеното място, ж.п прелези и при маневри, както и на движението през отделните части на денонощието.
6. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
7. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.
С програмното съдържание за VIII клас се завършва цикъла за изграждане и надграждане на знанията, уменията и отношенията придобити в предучилищното образование, началния и прогимназиалния етап на основното образование. Осигурява знания, умения и отношения за системата „Човек - пътно превозно средство - път” като се съобразява с психофизиологическите особености на учениците.

**III. Специфика на възпитанието и обучението**

Юношеството е продължителен период, чието начало може да се приеме като физически и психологически феномен, а краят - като социален. Спецификата на измененията, които настъпват във физиологичен, психологичен и социален аспект са свързани с:
- физическото съзряване и физиологическите промени, които водят до тревожност, съмнения, притеснения, които рефлектират в най-голяма степен върху емоционалната сфера;
- търсенето на разнородни контакти и начини на общуване, както с връстници, така и с по-възрастни, включително и копирането на поведението на популярни личности. Отношенията с възрастните се формират в безусловно неравенство и относително равноправие, което обяснява гнева на младите хора към родители и учители;
- проявите на грубост, конфликтност, сприхавост, произтичаща от необходимостта за извоюване на автономност, изграждане на „Аз - образа”, адекватната самооценка и самосъзнание;
- намирането на своята идентичност, с което се преминава границата от детството към света на възрастните;
- повишена критичност към другите и към различните социални прояви.

**IV. Теми, очаквани резултати и нови понятия**

**Движение извън населено място през деня. Ж.П прелези.**

**Маневри на пътя.**

**Движение извън населено място през нощта и при различна видимост.**

**ППС и МПС.**

**Системи за пасивна и активна безопасност.**

**Основни правила на движението през отделните части на денонощието в извън населените места.**

## ПРОГРАМА
## ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
## ЗА УЧЕНИЦИ В IX КЛАС

**I. Общо представяне на програма по безопасност на движението по пътищата**

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на ученика. Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по безопасността на движението по пътищата е формирането на определен начин на мислене и изграждането на транспортна култура на отделната личност, които да гарантират не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва живота и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да бъде активно-действено, а не пасивно-съзерцателно.

Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуационно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край.

Затова от обучаваните се изисква освен да учат и знаят преподавания материал, да умеят чрез разбиране и преценяване на пътните ситуации да прилагат научените знания. За доброто усвояване са необходими практически упражнения и симулации, както и анализиране на различни критични ситуации от практиката. Също така и прилагане на придобития положителен опит, получен от родителите и приятелите.

Обучението е насочено към формиране на три основни групи умения за учениците:

- умения за защита - на сензомоторно равнище;
- интелектуални умения - умения за анализ, сравнение, откриване на причинно-следствени връзки, базирани на познаването на правилата за движение по пътищата;
- практически умения - свързани с овладяването на реални и естествени действия с цел вземане на решения за адекватно поведение в пътната среда.

**II. Цели на възпитанието и обучението**

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Познаване и разбиране на графични изображения, пътни знаци и пътната маркировка.
3. Определяне на конфликтни участъци и съставяне на безопасни маршрути за движение свързани със скорост на движението на автомобил, мотоциклет, мотопед, велосипед, вкл. електрически скутери или ховърбордове.
4. Оценяване и анализиране на пътните ситуации, свързани със скорост на движението на моторни и пътни превозни средства (МПС и ППС).
5. Анализиране на действия на водача на МПС и ППС, според средствата за регулиране на движението.
6. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
7. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

С програмното съдържание за IX клас се завършва цикъла за изграждане и надграждане на знанията, уменията и отношенията придобити в предучилищното образование, началния и

прогимназиалния етап на основното образование. Осигурява знания, умения и отношения за системата „Човек - пътно превозно средство - път” като се съобразява с психофизиологическите особености на учениците.

**III. Специфика на възпитанието и обучението**

Юношеството е продължителен период, чието начало може да се приеме като физически и психологически феномен, а краят - като социален. Спецификата на измененията, които настъпват във физиологичен, психологичен и социален аспект са свързани с:

- физическото съзряване и физиологическите промени, които водят до тревожност, съмнения, притеснения, които рефлектират в най-голяма степен върху емоционалната сфера;
- търсенето на разнородни контакти и начини на общуване, както с връстници, така и с по-възрастни, включително и копирането на поведението на популярни личности. Отношенията с възрастните се формират в безусловно неравенство и относително равноправие, което обяснява гнева на младите хора към родители и учители;
- проявите на грубост, конфликтност, сприхавост, произтичаща от необходимостта за извоюване на автономност, изграждане на „Аз - образа”, адекватната самооценка и самосъзнание;
- намирането на своята идентичност, с което се преминава границата от детството към света на възрастните;
- повишена критичност към другите и към различните социални прояви.

**IV. Теми, очаквани резултати и нови понятия**

**Структура на пътя.**

**Видове маркировка.**

**Групи пътни знаци.**

**Скорост на движение на МПС(автомобил, мотоциклет, мотопед, велосипед(вкл. ел. скутери, ховърбордове).**

**Действия на водача, според средствата за регулиране на движението.**

## ПРОГРАМА
## ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
## ЗА УЧЕНИЦИ В X КЛАС

**I. Общо представяне на програма по безопасност на движението по пътищата**

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на ученика. Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по безопасността на движението по пътищата е формирането на определен начин на мислене и изграждането на транспортна култура на отделната личност, които да гарантират не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва живота и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да бъде активно-действено, а не пасивно-съзерцателно.

Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуационно-моделно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край.

Затова от обучаваните се изисква освен да учат и знаят преподавания материал, да умеят чрез разбиране и преценяване на пътните ситуации да прилагат научените знания. За доброто усвояване са необходими практически упражнения и симулации, както и анализиране на различни критични ситуации от практиката. Също така и прилагане на придобития положителен опит, получен от родителите и приятелите.

Обучението е насочено към формиране на три основни групи умения за учениците:

- умения за защита - на сензомоторно равнище;
- интелектуални умения - умения за анализ, сравнение, откриване на причинно-следствени връзки, базирани на познаването на правилата за движение по пътищата;
- практически умения - свързани с овладяването на реални и естествени действия с цел вземане на решения за адекватно поведение в пътната среда.

**II. Цели на възпитанието и обучението**

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Познаване на вредата на алкохола, наркотици и други упойващи вещества върху реакциите и поведението на пешеходеца и водача на МПС.
3. Анализиране и оценяване на пътните ситуации и пътни нарушения, произтичащи от употребата на алкохол, наркотици и други упойващи вещества.
4. Приложение на правилните действия при контакт с лице ползвало алкохол, наркотици и други упойващи вещества.
5. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
6. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

С програмното съдържание за X клас се завършва цикъла за изграждане и надграждане на знанията, уменията и отношенията придобити в предучилищното образование, началния и прогимназиалния етап на основното образование. Осигурява знания, умения и отношения за системата „Човек - пътно превозно средство - път” като се съобразява с

психофизиологическите особености на учениците.

**III. Специфика на възпитанието и обучението**

Юношеството е продължителен период, чието начало може да се приеме като физически и психологически феномен, а краят - като социален. Спецификата на измененията, които настъпват във физиологичен, психологичен и социален аспект са свързани с:

- физическото съзряване и физиологическите промени, които водят до тревожност, съмнения, притеснения, които рефлектират в най-голяма степен върху емоционалната сфера;
- търсенето на разнородни контакти и начини на общуване, както с връстници, така и с по-възрастни, включително и копирането на поведението на популярни личности. Отношенията с възрастните се формират в безусловно неравенство и относително равноправие, което обяснява гнева на младите хора към родители и учители;
- проявите на грубост, конфликтност, сприхавост, произтичаща от необходимостта за извоюване на автономност, изграждане на „Аз - образа”, адекватната самооценка и самосъзнание;
- намирането на своята идентичност, с което се преминава границата от детството към света на възрастните;
- повишена критичност към другите и към различните социални прояви.

**IV. Теми, очаквани резултати и нови понятия**

**Категории МПС и свидетелства за тяхното управление.**

**Административнинаказания за нарушителите.**

**Поведение на контролните органи при констатиране на нарушения от водачите на пътя.**

## ПРОГРАМА
## ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
## ЗА УЧЕНИЦИ В XI КЛАС

**I. Общо представяне на обучението по безопасност на движението по пътищата**

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) в XI клас е обособено и надграждащо учебно съдържание за постигане на няколко очаквани резултати в часа на класа по тематични направления за придобиване на компетентностите по толерантност и интеркултурен диалог, безопасност на движението по пътищата, оказване на първа помощ, превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти. Учебното съдържание е взаимосвързано и формира интердисциплинарен комплекс от знания, умения и отношения, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на активната и интегрираща се в обществото личност на ученика.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва живота и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица и да предпазва околната среда от замърсяване.

По своята същност обучението включва ученика и учителя в активно-действено сътрудничество в провеждането на диалог и решаване на казуси за постигане на целите на обучението. Ученикът трябва да е поставен в условията да търси аргументи „за” и „против” когато е необходимо да се справя с житейски проблеми. Да прилага стратегии за успешна комуникация, вкл. и компенсаторни стратегии, за да избегне недоразумения при взаимодействието с членовете на семейството си, общността и другите хора като участници в движението по пътищата по конструктивен начин.

**II. Цели на обучението**

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Оценяване на аргументацията на другите участници в решаването на казуси.
3. Критическо и конструктивно решаване на казуси, свързани с регулацията на безопасността на движението по пътищата.
4. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
5. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове в часа на класа.

С програмното съдържание в XI клас се създават предпоставки за безопасно поведение на пътя на основата на критерии и стандарти и определяне на гледната точка по обсъждан проблем, насочен към пешеходците и поведението на водачите спрямо пешеходците

**III. Теми „Пешеходци и водачи за толерантност на пътя”:**

**Транспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите.**

**Особени правила за някои участници в движението.**

**Пътнотранспортни произшествия.**

**Правомощия на органите за контрол на движението по пътищата.**

## ПРОГРАМА
## ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
## ЗА УЧЕНИЦИ В XII КЛАС

**I. Общо представяне на обучението по безопасност на движението по пътищата**

Модулното обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) е обособено учебно съдържание за постигането на няколко очаквани резултати от обучението на учениците в часа на класа по тематични направления за придобиване на компетентностите по толерантност и интеркултурен диалог, безопасност на движението по пътищата,
превенция на насилието, справяне с гнева и агресията, мирно решаване на конфликти и превенция и противодействие на корупцията. Учебното съдържание е взаимосвързано и формира интердисциплинарен комплекс от знания, умения и отношения, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на активната и интегрираща се в обществото личност на ученика.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва живота и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица и да предпазва околната среда от замърсяване.

По своята същност обучението по модула трябва да включва ученика и учителя в активно-действено сътрудничество и провеждането на диалог за постигането на целите на обучението. Ученикът трябва да е поставен в условията да анализира и да оценява причините за пътнотранспортните произшествия. Да предлага и изпълнява мерки за превенция и предотвратяване на негативните взаимоотношения между участниците в движението по пътищата.

**II. Цели на обучението**

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Критическо и конструктивно решаване на казуси, свързани с регулацията на безопасността на движението по пътищата.
3. Проявяване на нулева толерантност към използването на алкохол, наркотични и други упойващи вещества от участниците в движението по пътищата, както и на различни енергийни субстанции, въздействащи на централната и периферната нервна система (енергийни напитки, кофеинови и бързо-въглехидратни барове, стимуланти, лекарствени
продукти и др.).
4. Познаване и оценяване на съвременните системи за безопасност и на приложенията на интелигентните транспортни системи.
5. Познаване и разбиране на безопасното управление на моторни и пътни превозни средства.
6. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.
7. Имайки предвид, че много от зрелостниците притежават СУМПС, налице е необходимостта от повече от определеният в програмата на МОН един учебен час.
С програмното съдържание за XII клас се създават предпоставки за формиране на критерии и стандарти и определяне на гледната точка по обсъждан проблем, насочен към поведението на водачите на МПС и ППС.
**III. Теми „Устойчива безопасност на пътя”:**
**Транспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите.**
**Пътно-транспортни произшествия – рискове и злополуки на пътя.**
**Правомощия на органите за контрол на движението по пътищата.**

Настоящият План е утвърден със заповед РД 09- 11/15.09.2026г. на директора на ГПЧЕ “Йоан Екзарх“.

**Изготвил:**
**Йолина Георгиева**